

DELAVSKA POLITIKA

IZHAJA TRIKRAT TEDENSKO: OB TORKIH, ČETRTHIH IN SOBOTAH

Naročnina v Jugoslaviji znaša mesečno Din 10.—, v tuzemstvu mesečno Din 15.— — Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5 poštni predal 22, telefon 2326. Čekovni račun št. 14335. — Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopis se ne vrača. — Neprankirana pisma se ne sprejemajo. — Mali oglasni trgov. značaj vsaka beseda Din 1.—, mali oglas, ki služi v socialne namene delavstvu in nameščencem, vsaka beseda Din 0.50

Štev. 38

Maribor, torek, dne 2 aprila 1940

Leto XV

Osnove za združene države Evrope

Znani borec za idejo o Združenih evropskih državah in predsednik panevropske Unije, Coudenhove-Kalergi, je v svojih »Evropskih pismih« objavil osnovne temelje, ki naj bi dali podlago za nadaljnje diskusije o Zvezi evropskih držav. Ker je danes večina trezno mislečih ljudi prepričana, da more trajen mir zagotoviti le federacija evropskih držav, je vsako tozadevno prizadevanje treba pozdraviti.

Coudenhove-Kalergi je načrt ima sledeče točke: 1. Evropska solidarnost v vojaški, gospodarski, finančni in zunanji politiki. 2. Vsaki članici evropskih združenih držav se zjamči njena polnopravna enakost in spoštovanje nacionalnih pravic. 3. Zvezne države bodo spoštovale človečanske pravice, enakopravnost državljanov ter etniško in versko različnost. 4. Vse spore bi urejevalo posebno razsodišče, ki bi imelo dovolj moralnih in materialnih sil za doseg svojega cilja. 5. Posebna institucija naj ureja denarne in finančne težave posameznih držav. 6. Postopoma se naj odpravijo gospodarske ovire med posameznimi državami. 7. Poseben načrt naj olajša prehod iz vojnega gospodarstva v mirovno. 8. Skupno sodelovanje v kolonijah. 9. Združene evropske države naj sodelujejo z izvenevropskimi kontinenti v kulturnih, gospodarskih in političnih vprašanjih. 10. Mednarodni mir se naj zasužura s sodelovanjem vsega sveta v posebni svetovni organizaciji.

Na zapadnem bojišču

je bilo zadnje dni zelo močno topniško streljanje v Vogezih. Topniški boj so začeli Nemci. Istočasno so Nemci napadli prednje francoske postojanke, pa so bili odbiti.

Nad fronto je prišlo do večjih spopadov letal.

Letalski boji so se vršili tudi nad Severnim morjem in nad angleško obalo.

Zavezniki ne nameravajo nastopiti proti Rusiji

ako ne bodo v to prisiljeni vsled zadržanja Rusije

je izjavil angleški vojni minister Churchill in dodal, da je glavni sovražnik Anglije nacistična Nemčija.

Konferenca svobodnih strokovnih organizacij nevtralnih držav v Amsterdamu

Pretekli teden se je vršila v Amsterdamu konferenca zastopnikov svobodnih delavskih strokovnih organizacij iz glavnih nevtralnih držav, in sicer Belgije, Danske, Luksemburga, Nizozemske, Norveške, Švedske in Švice. Generalni tajnik Mednarodne strokovne zveze, s. Schevenels, je podal obširen in temeljit referat o stanju brezposelnih ter njih podpiranju, o položaju mobiliziranih ter o podporah njihovih svojcev. Obravnaval je tudi draginski problem ter zvišanje plač. Konferenca je proučila vsa prečja gospodarska in socialna vprašanja, ki skrbijo vse evropske nevtralne države. Švedski delegat je podrobno opisal stališče, ki so ga zavzele skandinavske države v ruskofinskem konfliktu. Na konferenci je bilo tudi sklenjeno, da bodo posamezne deželne strokovne organizacije organizirale o vseh delavskih strokovnih vprašanjih medsebojno izmenjavo tozadevnih načrtov in izkustev, kot to zahteva sedanjí težak mednarodni položaj. Svobodne strokovne organizacije nevtralnih evropskih držav nameravajo v kratkem ponovno sklicati konferenco v Amsterdamu.

Podržavljenje bank v bivši poljski Ukrajini. Sovjeti so končali s podržavljenjem vseh banknih zavodov v bivši poljski Ukrajini. Podržavljenih je bilo 415 bank in 1500 različnih kreditnih zavodov. Mesto tega so Sovjeti ustanovili 6 deželnih in 50 okrožnih podružnic sovjetsko-ruske državne banke »Gosbank«.

Kdo bo odločil o usodi delavskega zavarovanja

Imenovan je poseben odbor ministrov

Že delj časa je v razpravi vprašanje parcelacije delavskega socialnega zavarovanja. To vprašanje niso pokrenili delavci, ampak čisto drugi faktorji. Delavstvo je potom svojih svobodnih organizacij dovolj glasno povedalo, da se to vprašanje tiče predvsem delavstva in da bi radi tega moralo o njem odločiti izključno prizadeto delavstvo samo.

Delavstvo pa ne more odločiti o tej zadevi, dokler nima svojega legalno izvoljenega zastopstva v ustanovah delavskega zavarovanja. Gotovi interesi-rani krogi, ki jih vodijo v vprašanju delavskega zavarovanja povsem drugi in-

teresi, kakor pa jih zasledujejo delavci, pritiskajo stalno na vlado, da to vprašanje reši in sicer takoj.

Kakor izgleda, je zadeva razdelitve osrednjega urada za zavarovanje delavcev že dozorela. Kajti ljubljanski radio je v soboto, dne 30. marca napovedal, da je parcelacija sklenjena stvar in da bodo vzpostavljeni trije avtonomni nosilci zavarovanja: eden v Sloveniji, drugi na Hrvaškem in tretji v Srbiji. Ta napoved nekoliko začudi spričo dejstva, da preureditev države še ni končana in se ne ve, koliko samoupravnih edinic bo vzpostavljenih.

Poročilo o seji ministrskega sveta, ki je obravnaval dvanajstine za prve štiri mesece letošnjega proračunskega leta pa omenja, da je ta seja razpravljala tudi o reorganizaciji SUZORja in da je bil v ta namen imenovan poseben odbor ministrov, v katerem so: predsednik vlade Cvetković, podpredsednik dr. Maček, dr. Marković, dr. Krek, dr. Budisavljević, dr. Smoljan in dr. Konstantinović.

Od sklepov tega ministrskega odbora je torej odvisna odločitev o usodi delavskega socialnega zavarovanja.

Državni proračun bo večji kot lani

S seje vlade.

Dne 29. m. m. je vlada imela sejo, na kateri je razpravljala o proračunskih dvanajstinah ter sklenila dvanajstine za mesec april, maj, junij in julij, ki znašajo 5 milijard dinarjev. K proračunu je bila sprejeta posebna naredba za praktično izvajanje in finančno razmejitev. — Na

tej seji je bilo odobrenih 4 in pol milijona podpore za poplavljenе kraje.

Na podlagi dvanajstin za prve štiri mesece je sklepati, da bo državni proračun višji za 2 in pol milijardi dinarjev od lanskega leta.

Proračun banovine Hrvatske

1450 milijonov dinarjev.

Prvi proračun banovine Hrvatske je knez-namestnik podpisal dne 31. marca.

Država je odstopila banovini Hrvat-ski vse direktne davke: zemljarino, zgradarino, pridobnino, uslužbenški davek, davek na rente, vse takse in trošarino. Računa se, da bo znašal dohodek bano-

vine na neposrednih davkih 600 milijonov, od taks 230 milijonov in od trošarin 50 milijonov dinarjev.

»Hrvatski dnevnik« naglašja, da je plačevanje davkov zdaj domovinska dolžnost Hrvatov.

Podunavska unija

»Nova Riječ« objavlja članek Lj. Hauptmana: »Epilog balkanski konferenci« in pravi pisec v njem:

»Ni samostojnega življenja v Podonavju brez Madžarske, niti brez Bolgarske; zakaj, kar je bila prva za malo antanto, to je druga za balkanski sporazum. Ali pri tem se ne sme pozabiti, da je odvisnost podonavskih narodov skozi vzajemna. Eni so drugim enako potrebni.«

Priporočujoč unijo podonavskih dežel zaključuje:

»Ta sila ne bi bila samo mehanična skupina pokrajin in polkov, ampak čvr-

sta enotna, dvakrat podzidana — zemljepisno, ker bi jo od Triglava do Črnega morja spajali Sava in Donava s svojimi dotoki z leve in desne, ker bi ji 40 milijonov kmetov jamčilo za to, da bi nacionalna različnost tu izgubila svoj strup v prisvojeni zavesti stanovskega bratstva. Zvezana po balkanskem sporazumu tudi s Turčijo in Grčijo, bi podunavska unija predstavljala vojno silo, produkcijsko edinic in tržišče tolikega pomena, da bi bila enakopraven faktor evropske politike in gospodarstva.«

S seje vrhovnega sveta v Moskvi

Potrđitev zasedbe zavojevanega čela Finske.

Komisar za zunanje stvari in predsednik sovetov Molotov je na seji vrhovnega sveta obširno govoril o položaju in zunanji politiki.

Molotov je obsodil angleško-francosko politiko, pohvalil ugoden razvoj prijateljstva med Nemčijo in Rusijo, ki se je izkazalo v vojni proti Poljski. Odklonil je pomoč zaveznikom proti Nemčiji. Izrekel se je proti paktom nordijskih držav, češ, da so izmišljotina, da bi Rusija nameravala katero napasti. Rusko pozornost zbujaajo manevriranja zaveznic

na bližnjem vzhodu. Problem Besarabije ni razlog za poslabšanje odnošajev z Romunijo. V vzhodni Aziji si Rusija ne bo dala oškodovati svoje interese.

Končno je postavil naslednje teze: Mir med narodi, ki zagotavlja nedotakljivost Rusije; v sedanji vojni mora Rusija ohraniti nevtralnost, kar je v interesu vseh narodov, ki žele mir in ki so že doslej trpeli zaradi težkih vojnih bremen.

Vrhovni svet je odobril to zunanjo politiko.

Delavska konvencija med Francijo in Jugoslavijo

Na seji z dne 20. t. m. je francoski senat odobril konvencijo, ki jo je že odobrila poslanska zbornica, med Francijo in Jugoslavijo, po kateri delavci iz Jugoslavije po določbah konvencije poj-

dejo na delo v Francijo. — Obstoja s tem med obema državama socialno-politična vzajemnost, ki bi bila potrebna tudi z vsemi drugimi državami.

Sumner Welles doma

Predsednik Roosevelt je rekel novinarjem, da je podtajnik zunanjega ministrstva Welles izvršil svojo misijo. Poslan je bil v Evropo, da zbere vesti o položaju Evrope, kjer ni posredoval in ne stavljal predloge za mir, pač pa je zbral gradivo pri šefih vlad, s katerimi je govoril, ki bo dobro služilo, ko pride čas za sklepanje miru. Izmena misli o mednarodni politiki je bila potrebna, da se izboljšajo prijateljski odnošaji ter ob ugodni priliki sklene trajen in trden mir v Evropi. — Izjavo Roosevelta komentira ameriški tisk s pripombami, da so izgledi »slabi za neposreden mir« ter da nihče ne more predvidevati, kako se bodo razvrstili dnevni dogodki.

Potopitev nemških trgovskih parnikov v Severnem morju

V zadnjem času so bili v Severnem morju potopljeni ti-le nemški parniki: »Hedderhlim«, ki se je potopil v Kattegatu, 2189-tonski parnik za premog »Edmund Hugo Stinnes« ter 3030-tonski parnik »Ostpreussen«.

Angleški socialisti stopijo v vlado

Med angleškim ministrskim predsednikom Chamberlainom ter parlamentarnimi zastopniki delavske stranke se vršijo že nekaj časa obširni razgovori in posvetovanja. Baje je že prišlo do sporazuma, po katerem bi vstopili trije ali štiri pristasi delavske stranke v vlado.

Angleški odnošaji s Španijo

Veliki angleški krediti Španiji.

Španijo je državljanska vojna težko prizadela, da mora porabiti vse svoje sile za obnovo svojega gospodarstva. — Navezana je na uvoz cele vrste blaga in v to svrhu potrebuje kredit. Kredit pa ji spriči sedanjega stanja na denarnem tržišču ne more nuditi nihče drug, kot dežele, ki imajo zlato. Anglija je sklenila s Španijo trgovinski dogovor, glasom katerega ima Španija v Angliji dva milijona funtov sterlingov kredita, poleg kredita, ki je ostal neporabljen v letu 1936 in ki znaša istotoliko.

Torej ima Španija v Angliji skoro eno milijardo dinarjev kredita. Od tega bo imela dobiček tudi angleška trgovina. Politično pa je s tem kreditom Španija še bolj navezana na zapadni velesili u

Veliki zbor zaupnikov socialistične stranke v Mariboru

S. Topalović o gledanju socialistov na notranjo in zunanjo politiko

V nedeljo, dne 31. marca se je vršila v Mariboru v dvorani hotela »Orel« velika konferenca zaupnikov Socialistične stranke, katere so se udeležili tudi zunanji delegati iz okoliških občin: iz Studencev, s Pobrežja, iz Radvanja in Košakov, potem pa tudi iz oddaljenejših krajev kot: s Sladkega vrha, iz Voličine, iz Rač, s Pragerskega, iz Slovenske Bistrice, iz Razvanja, iz Limbuša ter s Prevalj, iz Črne, iz Dravograda, iz Celja itd.

Konferenca je pozdravila v svoji sredi predsednika Socialistične stranke s. dr. Živka Topalovića, ki so ga delegati živahno aklamirali.

Konferenco je otvoril s. Eržen. Pozdravil je delegate in izjavil, da je konferenca dokaz enotnosti gledanja in hotenja socialistov v državi in kot taka pomemben uvod v obnovitveno delo Socialistične stranke.

Govor s. dr. Topalovića o notranji in zunanji politiki

Glavni referat je imel s. dr. Topalović, ki je sporočil konferenci pozdrave sodrugov in sodružic iz južnih krajev države in potem nadaljeval:

... se socialistično delavstvo zbira, prežeto volje, da obnovi svojo idejno enotno Socialistično stranko in nadaljuje z delom, ki je bilo nasilno prekinjeno pred desetimi leti. Toda med tem so nastale znotraj in zunaj države velike spremembe, s katerimi je treba računati. Socialisti smo vedno želeli, da se zaključi narodni spor med Hrvati in Srbi ter Slovenci, da bi bilo mogoče pristopiti k reševanju političnih, socialnih, gospodarskih in kulturnih vprašanj. Diktatura v Jugoslaviji je bila mišljena kot poskus premošitve narodnih sporov med Srbi, Hrvati in Slovenci. Po desetih letih diktature je prišlo do sporazuma med Mačkom in Cvetkovićem. Socialisti ta sporazum priznavamo, dasi z načinom, kako je do sporazuma prišlo, ne soglašamo. Leta 1937. so se dogovorile stranke združene opozicije, da je treba potem demokracijo obnoviti državljanske svoboščine v državi. Zato smo šli pri zadnjih volitvah skupno s strankami združene opozicije. Volitve so prinesle številčno večino režimu dr. Stojadinovića, toda nihče ne verjame, da so te številke pravilne. Ko je na podlagi volilnega poraza padel dr. Stojadinović, bi bilo prirodno, ako bi bila dobila oblast v državi v roke združena opozicija. Toda ... ni šlo tem potom.

Medtem je nastopila vojna nevarnost. Nihče ni vedel, kje bo imela vojna svoj začetek. Vse države in tudi naša so morale računati s tem, da bi vojna utegnila izbruhniti na njihovih mejah. V tem ozračju mednarodne napetosti so se pričeli razvijati notranje politični dogodki. Pričeli so razgovori o sporazumu med g. Mačkom in ministrskim predsednikom g. Cvetkovićem.

Pri presoji tega, kar se je zgodilo koncem avgusta lanskega leta, je treba da vemo, da je bil predstavnik Hrvatov g. dr. Maček dvakrat nosilec liste združene opozicije, torej ne samo predstavnik Hrvatov, ki so mu pri volitvah dali 600.000 glasov, ampak tudi predstavnik 800.000 srbskih in slovenskih volilcev, ki so ga pooblastili, da zastopa načela demokracije in državljanskih svoboščin ne samo v volilnem boju, ampak tudi po uspešnem zaključku tega boja.

Prišlo bi bilo gotovo vse drugače, ako bi se bilo hrvatsko narodno gibanje držalo dogovora združene opozicije od 8. oktobra 1937. leta in vztrajalo pri tedaj formulirani zahtevi, da je mogoče rešiti narodna vprašanja v naši državi samo potem demokracije in vrnitve državljanskih svoboščin za vse državljane in pokrajine brez izjeme. Ker se je to opustilo, so sedaj nastale nove težave, katerih priče smo in ki tudi Mačkovemu gibanju delajo velike preglavice.

Za nas s sporazumom ni še ničesar urejeno. Mi slej ko prej zahtevamo: demokracijo in svo-

bodo, svobodne volitve, svobodo organiziranja političnih strank in oblast za resnične narodne predstavnike, ki jih bo izvolilo ljudstvo.

Po več mesecih smo dobili volilni zakon, ki je gotovo boljši, kakor je bil dosedanj, iz 1924.

Toda od volilnega zakona do volitev je, kakor vse kaže, dolga pot. Zeli se doseči, da bi JRZ ostala še nadalje nositeljica politične oblasti v državi. V ta namen se skuša razširiti bazo sedanjega režima. Pojavilo se je geslo o združenju radikalov, toda želja nekaterih je, da naj bi se ne formalna radikalna stranka, ampak da bi se to združenje izvršilo s pristopom vseh radikalov v JRZ in v vlado. Na ta način se želi pritegniti tudi demokrate. Ako bi ta načrt uspel, bi nazadnje ostali v opoziciji edino še socialisti. Nam bi bilo to prav.

Mi hočemo svojo stranko. Ako opozicijske meščanske stranke ostanejo izven sedanjega režima in se odkrito izjavijo za vsa ona načela, za katera smo šli skupno z njimi v volitve v decembru 1938., potem smo pripravljeni tudi še nadalje z njimi sodelovati.

Medtem, ko se vrše v svetu veliki dogodki in ko tudi sami že več mesecev občutimo vso težino vojne in njenih posledic, se pri nas vse preveč govori o raznih nebitvenih političnih vprašanjih, o izumetničeni volilni geometriji itd., namesto da bi se posvetilo vso pažnjo organizaciji zaščite našega delavca, kmeta in obrtnika.

Proti nam se ne vodi danes vojaška ofenziva, zato pa se vodi gospodarska ofenziva:

Odvajanje življenjskih potrebščin iz naše države se vrši brez vsake omejitve. Na drugi strani pa ne dobimo onih surovin, ki jih potrebujemo naša industrija, v kateri zato ostaja naša delavstva brez kruha in zaslužka. Posledica velike gospodarske ofenzive ... se manifestira v druginji in brezposelnosti. Mi nujno rabimo splošen gospodarski načrt, po katerem se ne bi smelo izvažati ničesar v inozemstvo, kar je nujno potrebno za zagotovitev prehrane našega naroda in obstoja našega gospodarstva. Naše življenjske potrebščine se ne smejo prodajati za denar ali zamenjivati za tuje blago, ako ni zagotovljena prehrana in obstoj našega naroda. Svoje proizvode moramo prodajati ali zamenjivati predvsem za ono blago, ki ga potrebujemo, da bomo mogli vzdržati v obratu naše tovarne, ne pa morda za protivrednost v parfumu, svili in drugih luksuznih predmetih.

V vojni, ko je država primorana, da povečava svoje izdatke v svrhu zagotovitve lastne varnosti, in ko vrednost denarja pada, je treba ustvariti sistem gibljivih mezd in plač, da se bodo avtomatično povečavale z naraščanjem dražine. Vsem mobiliziranim pa, ki nimajo stalnih dohodkov, mora država nadomestiti v polni meri izgubljeni zaslužek.

Glavna naloga Socialistične stranke bo, briga za življenjske potrebe delavcev in nameščencev in za popolno izvedbo socijalne zaščite, pravico odločanja delavcev in nameščencev v socialnih ustanovah, kakor tudi obramba življenjskih interesov kmetov in obrtnikov.

Spričo zemljepisnega položaja naše države se nam nujno vsiljuje na eni strani politika nevtiralnosti v sedanjem vojnem konfliktu. Na drugi strani pa sili položaj vse male države na Balkanu in v Podunavju, da se združijo in organizirajo enotno obrambo proti vojni nevarnosti. Le na ta način se bodo obranile tujih vplivov in si ohranile svobodo.

Kakor v notranji politiki, tako odklanjamo tudi v zunanji politiki načelo diktature in se v tem ločimo tudi od komunistov, ki delajo svojo politiko po direktivah Moskve. Ne zavedajoč se, da bi ta politika v svojih končnih posledicah imela za nas, za našo državo samo usodne posledice in bi pripravila teren za povsem druge sile, kakor pa bi jih komunisti s svojo agitacijo želeli priklicati.

Naše stremljenje je, da ... vznikne svobodna Evropa, v kateri bo svoboden tudi delavski razred in njegov boj za uresničenje socijalne demokracije.

Govor s. Topalovića so pozdravili zaupniki z dolgotrajnim oboževanjem.

S. Petejan o razmerah v Sloveniji

S. Petejan je povzel besedo živahno pozdravljen od zaupnikov. Izjavil je, da nima nihče pravice govoriti v imenu Slovencev, dokler ne bodo izvedene svobodne volitve in se bo na podlagi številčnega razmerja glasov lahko ugotovilo kdo koga zastopa. Zlasti v Sloveniji, ...

je treba nujno naglasiti potrebo po priznanju popolne svobode udejstvovanja socialistov. V veliko napotje ozdravljenju slovenskih političnih prilik je, razdvojenost političnih meščanskih strank. Prav bi bilo, ako bi te stranke našle bazo za svoje sodelovanje in združitve. Socialisti bomo imeli svojo stranko, kajti nas loči od ostalih ideja svetovnega nazora o ureditvi nove družbe. Naša politika bo vedno v interesu slovenskega naroda, ki je v veliki večini delavec, kmet in obrtnik in v interesu države kot celote. ... Pri našem delu nas napadajo ne samo pripadniki slovenskega dela JRZ in drugi nasprotniki, ampak tudi komunisti, ki so baš zadnje dni izdali letak, v katerem na svoj, že dovolj znan način, psujejo vse vidnejše sodruge našega pokreta kot pse v službi francoskega in angleškega imperijalizma. (Zgražanje in veselost). Zanimivo je, da »Slovenec«, ki se sicer besno zaganja v komuniste, prinaša te vesti v obliki, ki jasno kaže, da želi, da bi ta komunistična obrekovalna gonja našla čim več odmeva. Nam je to lahko vseeno. Mi nismo bili in ne bomo v službi nobenega imperijalizma, mi tudi nismo bili in ne bomo v službi nobenih diktatorjev, pa naj se imenujejo kakorkoli, pač pa bomo v službi demokracije in svobode, za katero se bomo borili in se borimo ramo ob ramo s francoskimi in angleškimi delavci in z vsemi ostalimi delavci sveta, ki smatrajo, da mere biti socialistem samo izraz resnične svobode, demokracije in svobodnega hotenja izobraženih množic delovnega ljudstva in nobene diktature. Petejanovemu govoru je sledilo živahno ploskanje in pritrdjevanje.

S. Jelen o obnovi Socialistične stranke

Dogodki zadnjih desetih let so jasno pokazali, kako škodljivo je bilo za delavstvo, odkar ni mogla javno delovati Socialistična stranka. Pojavili so se razni samozvani zastopniki delavstva, ki sedaj odločajo o važnih delavskih vprašanjih, dasi niso bili od delavstva za to nikoli pooblašteni. Socialisti so v teku diktature parkrat poskusili obnoviti svojo stranko, vendar pa se jim je ta naloga vedno ... Socialistično delavstvo s polno pravico obnavlja svojo stranko, saj postojajo tudi druge stranke, ki sicer formalno niso registrirane, vendar pa njihovi zastopniki sodelujejo v vladi. Proti ustanovitvi Socialistične stranke so tako nasprotniki z leve, kakor tudi z desne, zlasti pa rolni proti njej nek gospod v Mariboru, ki grozi, da bo poslal vse socialiste v koncentracijska taborišča. ... Socialisti se dobro zavedamo, da se je za svobodo treba boriti, vemo pa tudi, da z bajoneti ni mogoče uresničiti socializma. Preko zasmehovanja komunistov, da se socialisti zavzemajo za demokracijo in s tem za mirno ureditev mednarodnih vprašanj, bomo šli na delo za obnovo Socialistične stranke. Nova volna in napet mednarodni položaj najbolje kaže, da so socialisti po vsem svetu imeli prav, ko so se zavzemali za enopopravnost in svobodo malih narodov in mirno rešitev mednarodnih spornih vprašanj. Račun teh bojev bodo morali plačati delavci in kmetje.

Govornik je nato predlagal, da se takoj začne s pripravi za obnovo Socialistične stranke, okrog katere se bodo zbirali vsi, ki želijo delovnemu ljudstvu boljšo bodočnost in socialistično družbo. V vsakem večjem kraju, kjer se nahajajo naši pristaši, delavci, kmetje in obrtniki, naj se osnuje pripravljalni odbor in prične zbirati člane obnovljene Socialistične stranke.

S. dr. Reisman o važnosti delavskega tiska

Kot zadnji referent je nastopil s. dr. Reisman, ki je govoril o velikem pomenu delavskega tiska in s tem v zvezi navajal vzgled češke pisateljice Božene Němcove, ki je pred 100 leti z neverjetno žilavo odpornostjo in premagujoč ogromne zapreke ob češko-nemški meji širila češki tisk in knjige, ker se je zavedala velikega pomena, ki ga bo obrodilo to njeno narodno vzgojno delo. Kakor je bila ta preporoditeljica češkega naroda neumorna in vztrajna, taki morajo biti tudi naši zaupniki in širiti svoj tisk, da bo »Delavska Politika« lahko uspešno vršila svoje poslanstvo in izobraževalno delo med delavci. Socialistična stranka potrebuje močen časopis, ki bo lahko odbijal napade naših nasprotnikov in širil idejo socializma med delovnim ljudstvom. Pozval je vse prisotne, da tudi ob vsaki priliki prispevajo za tiskovni sklad in se zavedajo, da bo le vztrajno in skrupno delo rodilo uspehe, tako pri obnovitvi Socialistične stranke, kakor tudi pri širjenju »Delavske Politike«, ki mora biti v vsakem lokalni, kamor zahajajo delavci, kakor tudi v vsakem delavskem stanovanju. Tem besedam je sledilo navdušeno pritrdjevanje.

Izvolitev odbora Socialistične stranke

Nato je s. Eržen prečital predlog komisije ss. Trnovška, Vrblja in Domitra glede kandidatske liste za odbor za obnovo socialistične stranke v Mariboru in za obseg nekdanje mariborske oblasti. Predlog komisije je bil soglasno sprejet in so bili izvoljeni sodruzi: Eržen, Petejan, Jelen, Grčar, Ternovšek, Zagernik, dr. Reisman, Bibič, Bahun, Tanc, Lorgar, Kristof Rezka, Domiter, Novak, Angleiter in Kokol. v oblastni odbor pa: Eržen, Petejan, Jelen in Grčar, ki bo še izpopolnjen s predstavniki okrožij.

Predsednik konference s. Eržen je nato z lepim nagovorom pozval vse navzoče, da grejo neumorno na delo za obnovo Socialistične stranke ter za zmago resnične socijalne demokracije, naker je zaključil lepo uspešno konferenco socialističnih zaupnikov.

Pred zaključkom konference so sodruzi Kristofova, Nekovar, Kranjčeva, Gegeričeva in Palirjeva zbrale med navzočimi delegati din 374 za tiskovni sklad »Delavske Politike«.

Konferenca socialističnih zaupnikov v Mariboru je pokazala, da je socialistično gibanje v Mariboru in okolici ohranilo svoje kadre, pa tudi svojo akcijsko sposobnost. Med zaupniki je vladalo v resnici navdušeno razpoloženje in konferenca je manifestirala odločnost socialističnih bojnikov, da poldejo na delo za veliko idejo demokratičnega socializma, ki edini bo zagotovil socialno enakopravnost, svobodo in mir na svetu vsemu človeštvu.

Nemška bela knjiga. Nemci so izdali novo »Belo knjigo«, v kateri so zbrali dokumente, ki so jih zajeli na Poljskem. Knjiga naj bi pokazala sliko predzgodovine sedanje vojne. — Knjiga obsega 16 tajnih dokumentov, ki se nanašajo na razgovore ameriških poslanikov v Parizu, Londonu in Varšavi. Na dokumente v knjigi je izdal ameriški zunanji minister Cordell Hull odločen demanti, da bi bil kdo vedel o teh dokumentih. Isto je storil ameriški poslanik Bullitt v Parizu. Knjiga bo v Ameriki na javno mnenje neugodno vplivala.

Zane Grey:

88

Mož iz gozda

Velika dnevna soba v farmarjevi hiši s svojimi rdečimi stenami iz ilovice, s svojo ogromno kamenito pečjo, v kateri so prasketale cedrove klade in svojim pisano poslikanim stropom, je bila topla in prijetna. Bo Raynerjeva je sedela pred ognjem sključena v naslonjaču in poglabljena v neko knjigo. Na podu je ležal lovski pes Pedro in je svojo lepo, plemenito glavo iztegoval proti toploti.

»Ali je stric klical?«, je vprašala Helen, ki se je predramila iz svojih sanj.

»Nisem ga slišala«, je rekla Bo.

Helen se je dvignila, šla hitro po prstih do nasprotnih vrat, oprezno je odgrnila zaveso in je pogledala v sosednjo sobo, kjer je ležal stric. Spal je. Včasih se mu je bledlo in je v spanju govoril. Že več tednov je bil priklenjen na posteljo in njegove moči so od dne do dne bolj slabe. Helen je vzdihnila, se vrnila k oknu in vzela svoje delo spet v roke.

»Bo, kako lepo sije sonce!«, je rekla. »Dnevi postajajo spet daljši. Tako sem vesela!«

»Nel, ti bi vedno rada, da bi čas potekal kar najbolj hitro. Meni pa mineva še prehitro!«

»Ali jaz tako ljubim pomlad in poletje in jesen, — zdi se mi, da sovražim zimo«, je odgovorila Helen zamišljeno.

Orumeneli pašniki so se valovito raztezali proti temnemu pasu gričevja, ki se je tu in tam vzpenjalo

k mrzlim, belim gorskim vršcem. Helenin pogled se je kradel preko te snežene bariere in ostre oči Bo so skrivaj opazovale sestrin resni in žalostni obraz.

»Nel, misliš kdaj na Daleja?«, je nenadoma vprašala.

Pri tem vprašanju se je Helen zdrznila; rdečica ji je pokrila vrat in lica.

»Seveda«, je odgovorila kakor presenečena, da more Bo sploh v to dvomiti.

»Jaz, — jaz bi te ne smela o tem vprašati«, je rekla Bo mehko in se je spet nagnila nad svojo knjigo.

Helen je z nežnim pogledom opazovala njeno svetloplavo glavico. V tej hitro potekajoči zimi, polni dogodkov in dela, ko so bile vse skrbi z gospodarstvom na farmi prevladane na Heleno, se je mala sestra nekoliko odtujila. Bo je vztrajala pri svoji lastni svobodni volji, ki si jo je znala vedno priboriti, kar je povzročalo stricu dobro voljo, Heleni skrbi, stari, zvesti gospodinjji, Mehikanki, presenečenje in zmedo, vsem mladim moškim na farmi pa nesrečo.

Helen je vedno čakala in upala na ugodni trenutek, ko bi bila njena svojeglava sestra spet enkrat dovzetna za pametne in ljubeče opomine. A ko se je še obotavljala, da bi spregovorila, so se zaslili od zunaj počasni koraki in žvenket ostrog, potem pa je sledilo rahlo trkanje na vrata. Bo je veselo poskočila in tekla odpret.

»O! To ste — Vi«, je zaklicala z uničujočo zasmehljivostjo prislec, ki je trkal.

Helen se je zdelo, da je uganila, kdo bi mogel to biti.

»Kako vam gre vsem skupaj?«, je vprašal počasni glas.

»No, Mr. Carmichael, če vas že zanima, — meni gre čisto zanič«, je odgovorila Bo obupano.

»Zanič! To pa menda vendar ne, kaj?«

»Prav res. Če nočete, da me bo na mestu konec, me spravite v Missouri«, je rekla Bo ravnodušno.

»Me nočete povabiti noter?«, je vprašal Carmichael kar naravnost. »Mrzlo je, — in nekaj moram sporočiti —«

»Meni? No, niste ravno preveč skromni, to vam že moram reči«, je odvrnila Bo.

»Miss Rayner, menim, da se Vam bo čudno zdelo, — ko boste ugotovili, da ne prihajam k Vam.«

»Oho! Nikakor ne. Ampak kar se mi res čudno zdi, je, — da sem si pomotoma domisljala, da se boste pri meni opravičili kot kavalir ... Vstopite, Mr. Carmichael, moja sestra je tukaj.«

Vrata so se zaprla. Ko se je Helen ozrla, je stal Carmichael na pragu in je vrtel svoj sombrero v svojih rokah in ko je tako počival njegov pogled na Bo, se je zdel njegov suhljati obraz nenavadno trd. V teh nekaj mesecih od jeseni sem, se je precej spremenil, zdel se je mnogo starejši, ta nekoč tako mladeniški, prostodušni, okretni in brezskrbni covbojski značaj se je sčasom izoblikoval v resno možatost. Helen je dobro vedela, koliko pravega moža tiči v njem. Pri vseh teh zamotanih nalogah in vprašanjih poljedelstva na farmi, ki so težila njena pleča, ji je bil največja opora.

(Dalje prihodnjik.)

Iz naših krajev

CELJE

Občni zbor »Vzajemnosti«. Minulo nedeljo se je vršil občni zbor »Vzajemnosti«. Večina članstva se je udeležila običnega zbora, da sliši poročila o delovanju svojega društva. Iz poročila je bilo razvidno, da čas in razmere, v katerih živimo, niso ravno naklonjene delavskemu kulturnemu društvu. Razveseljuje se samo to, da je bil občni zbor lepa manifestacija za nadaljnje delovanje. Celje, ki ima 45 odst. delavsko kulturno organizacijo. Soglasno izvoljeni odbor bo storil svojo dolžnost in povečal delavnost na kulturno vzgojnem področju med delavstvom Celja in bližnje okolice. Želimo društvu v novi poslovni dobi obilo uspeha, ki naj bo nagrada prostovoljnemu delu odbornikov in članstva.

Seja »Vzajemnosti« se bo vršila danes, v torek, dne 2. aprila ob 20. uri. Naprošamo vse odbornike, da se te seje brezpogojno in točno udeležijo. Dnevni red izredno važen. — Predsednik.

Delovni čas z nadurami po kavarnah. V »Delavski Politiki« smo že večkrat poročali o velikem natezovanju delovnega časa gostinskih uslužbencev po hotelih, kavarnah in gostilnah, kjer so ponavadi uslužbenca na delu od ranega jutra in pozno v noč brez pravega počitka in ne da bi dobili zato prekomerno nadurno delo kako doklado. Že večkrat so posamezni tudi iztožili precejšnje zneske za nadure. Te dni je bilo zopet pri okrajnem sodišču končana pravda kavarniške kuharice proti nekemu kavarniškemu podjetju za nadure, ko je morala delati kuharica od pol 6. ure zjutraj do 8. ure zvečer in še dalje, pa je dobivala za to vse skupaj samo po din 500. Pravda se je vlekla preko enega leta, ker so se priče, natakari in kuharice, ki so s tožiteljico tam delale, med tem razkrijale in se s tožiteljico v Jugoslaviji in jih je bilo zato treba zasliševati potom drugih sodišč v Zagrebu in celo v Beogradu. Izpovedbe teh prič so nudile res žalostno sliko socialnega položaja uslužbencev po kavarnah, ki je možen le vsled tega, ker ti reveži niso dovolj organizirani in si v strahu za vsakdanji kruh za časa službovanja nihče ne upa zahtevati svojih zakonitih pravic. Pozneje pa tudi ne, ker bi ga zopet novi delodajalec vrget na cesto, če bi zvedel, da se uslužbenec bori za nadure v prejšnji službi. Tu bi mogla resno pomagati le enotna organizacija vseh uslužbencev po kavarnah, hotelih in gostilnah. Vendar pa je v vseh, kakor da so po par tozbah delodajalci Celju opazili, da so po par tozbah delodajalci le prišli do prepričanja, da je bolje in cenejše spoštovati zakone in vzdrževati zakoniti delovni čas, kakor pa voditi dolgotrajne in dragotne pravde. Kuharico, ki se je sedaj borila za nadure, je zastopal dr. Reisman iz Maribora. Kavarnar je med drugim ugovarjal, da je kuharica ob izstopu itak podpisala izjavo, da je dobivala za nadure mesečno po din 200 in za plačilo din 300 ter da nima ničesar več zahtevati. Vendar so vse priče potrdile, da so morali tako izjavo podpisovati ves čas sproti, ker bi drugače zgubili službo in da v resnici niso za nadure ničesar dobivali. Kavarnar se je v tem položaju končno poravnal s kuharico tako, da ji je plačal za nadure din 4000 in prevzel nase tudi vse stroške. V njegovi kavarni je že dalj časa zopet uveden zakoniti in čisti 10 urni delovni čas, in je tam sedaj tudi sicer red v službi.

LAŠKO

Smrtna kosa. V drugi polovici marca so umrli v Laškem in okolici: 78 letna Ivana Zorko, vdova po trgovcu in posestniku in mati ge. E. Rozinove, trgovke in gostilničarke v Laškem, v Stopčah 45 letna služkinja Marija Plahuta, na Tolstem 77 letna Franciška Leben, vdova po zidarju, v Harju nad 90 letni kmet Deželak Mihael, po domače Krajcar; bil je najstarejši član laške občine in župnije. Rodil se je 4. sept. 1849. Delal je do zadnjega. Takih trdoživov je danes malo.

Proračun občinskega veterinarskega sklada za občino Krištof v l. 1940-41. Izdatki: konjač 1000, najemna sejmšča 400, nadzorovanje sejmov 600, izdajatelji živinskih potnih listov 270, živinski potni listi in druge tiskovine 400, pasje znamke 180, podpore bikorejcem 1000, cepivo za prašiče 2000, banovinski živinorejski sklad 300, banov. veter. sklad 150; skupno 6300 din. Dohodki: pasji davek 1800, pasje znamke 180, takse od živinskih potnih listov 500, izkupicek za tiskovine živinskih potnih listov 150, sejmšina 1200, prispevek občine 2470; skupno 6300 din.

Nekaj iz kmetijske statistike občine Laško za l. 1939. V občini Laško je 981 ha njiv in 1695 ha travnikov in pašnikov, 15,5 ha vinogradov, 2297 ha gozdov in 168,80 ha neobdelane in nerodovitne zemlje. Vseh kmetovalcev-gospodarjev je 680 (kočarjev je 310), ki so lani pridelali v centih: pšenice 334, koruze 756, riža 330, ovsu 630, ječmena 714, fižola 50, krompirja 5600, jabolka 4000, hruške 780, sliv 2500, oreh 15. Vina so pridelali 600 hl, jabolčnika 2000 hl, zasadi pa so nad 800 novih sadnih dreves. Skozi železnic je šlo v občini Laško lani: volov 60, bikov 7, krav in telic 52, telet 238, prašičev 179 in kozličev 16.

KRANJ

Povišajte državnim uslužbencem plače! Danes je že vsakemu jasno, da nižji nastavljenici in dnevnica pri sedanjih prejemkih ne morejo živeti.

Socialna zaščita delavcev. V nedeljo, dne 7. aprila t. l. se bo vršilo v Kranju predavanje o zaščiti delavcev, pomenu strokovne in kulturne organizacije itd. Predavala bosta ss. dr. Reisman in Jelen Adolf v Mariboru. Opozorjamo vse delavce in delavke na to važno predavanje, ki ga priredi tukajšnja »Vzajemnost«.

LJUBLJANA

V torek, dne 2. aprila t. l. s pričetkom ob tri četrti na 8. uro zvečer se bo vršila v stekleni dvorani kolodvorske restavracije na glav. kolodvoru politična konferenca socialističnih zaupnikov

z važenim dnevnim redom.

Na konferenco pride tudi s. dr. Živko Topalović.

Vstop dovoljen samo proti vabilu. Kdor bi vabilo pomotoma ne dobil, naj se zgleda v upravi Delavske Politike, Miklošičeva cesta 22/I.

Zanimiva primerjava med Ljubljano in Zagrebom. Pred kratkim smo priobčili sestavek iz Ljubljane, da Zagrebčani plačujejo letno občinskih davščin 864,50 din na osebo. Ljubljani pa 1812,50 din na prebivalca. Pisec je pa s to svojo trditvijo napravil Ljubljani veliko krivico, zato objavljamo tudi pojasnilo, ki smo ga dobili z ljubljanskega magistrata. Če namreč pisec trdi, da znaša proračun ljubljanske občine okroglo din 129 milijonov in da ima Ljubljana okoli 80.000 prebivalcev, potem odpade na vsakega prebivalca samo 1612,50, ne pa 1812,50 din, kar je pa lahko tudi tiskovna napaka, ki kaže 200 din preveč. Toda tudi drugače so podatki popolnoma nepravilni in neresnični, ker računar pač ni mogel najti pravega jedra ter zato ni mogel podati resnične slike obremenitve z mestnimi davščinami. Da dobimo pravo sliko, moramo namreč vzeti v poštev le proračuna, ki ju je odobril finančni minister Zagrebu in Ljubljani. Dočim znaša višina zagrebškega proračuna za minulo leto 276.295.976 din, je bil ljubljanski občini odobren proračun v višini din 123.603.766. V obeh teh proračunih pa se seveda nahajajo tudi dohodki mestnih podjetij in mestnih ustanov, ki nikakor ne spadajo v celotni mestni proračun, če naj ugotovimo pravo višino administrativnega proračuna. Nujno potrebno je zato, da ugotovimo najprej višino proračunov mestnega zaklada tako v Ljubljani kakor v Zagrebu. Če torej odštejemo vse dohodke mestnih podjetij in zavodov, znašajo dohodki administrativnega proračuna zagrebške občine 155.150.044 din, ljubljanske občine pa 73.680.723 din. Edino to je pravilna podlaga za vse račune o davčni obremenitvi mest-

nih prebivalcev v hrvaški in slovenski prestolici. Če pa sedaj hočemo dobiti pravo sliko vseh dohodkov iz mestnih davščin, moramo iz tako ugotovljenih števil celokupnih dohodkov administrativnih proračunov Zagreba in Ljubljane izločiti še vse tiste dohodke, ki izvirajo iz privatno pravnega naslova, torej tiste, ki niso občinske davščine. Šele na ta način nam je mogoča ugotovitev, da zagrebški občani plačajo na vseh svojih mestnih davščinah 112.865.600 din, ljubljanski pa 59.699.175 din. Šele te številke so končna podlaga za ugotovitev pravičnega razmerja davčne obremenitve v Ljubljani in Zagrebu. Če ima po trditvi pisca Zagreb 185.000 prebivalcev, mora vsak zagrebški občan na leto plačati na raznih občinskih javno pravnih dajatvah 610 din, a v Ljubljani odpade na vsakega od 80.000 prebivalcev znesek 746 din raznih občinskih davščin. Iz tega torej sledi, da je pisec napravil vedoma ali nevedoma Ljubljani veliko krivico, saj je pri svojem računu vzlet številko 1812, 50 din, dočim je pravilna vsota le 746 din. Razlika znaša torej 1066,50 din, kar je vsekakor velika razlika, ki lahko nepoučne zapelje v zmojo.

Tudi meso v Ljubljani je dražje. Splošna draginja lepo polagoma narašča in se širi na vse blago kakor epidemična zavratna bolezen. Krompir je pri nas trikrat dražji kakor je bil lani in mnogo ga je. Podražilo se je tudi meso že v soboto in velja kg govejega mesa prve vrste 16, druge vrste pa 14 din. Prašičje meso sveže 22, vratina 20, domača 18 din, telečje stegno 18, pleče, hrbet 16, vrat in prsa 14 din. Cene je odobrila oblast.

MARIBOR

Tavčarjev vrt v Kopaljski ulici prodan. Kakor nam poročajo, je Pokojninski zavod za namočene kupil od g. Tavčarja Janka in Josipine, mesarja v Jurčičevi ulici, njuno hišo z vrtom poleg Narodnega doma v Kopaljski ulici za kupnino 1 1/2 milijona din. Od kupnine se bo odštel vknjiženi dolg dr. Hermana Krausa v znesku din 500.000, ki je na pospevstvu vknjižen od leta 1938. Tavčar Janko in Josipina sta kupila to hišo z vrtom leta 1928 za znesek din 300.000. Pokojninski zavod bo zgradil na vrtu večjo stanovanjsko hišo in sicer radi velike površine vrta, ki sega skoraj do Franciškanke ulice, v bloku treh hiš. Vendar Pokojninski zavod ne namerava začeti z zidanjem letos, češ, da se je sedaj material podražil in bo čakal na ugodnejše razmere. Nam pa se zdi to ponovno zapostavljanje Maribora pri Pokojninskem zavodu absolutno neumestno, ko v istem času Pokojninski zavod v Ljubljani, kljub sedanjim razmeram, ogromno investira v zidanje stanovanjskih hiš na bivšem Nunkem vrtu. Mariborska javnost je itak že dolgo upravičeno ogorčena, kako uprava Pokojninskega zavoda vsepovsod zida, a v Mariboru je razen ponesrečene stavbe, s katero je pokvarila za vse večne čase Kralja Petra trg, postavila doslej le v Krekovi ulici za njegove razmere skromno hišo z okni na severno stran in na dvorišče. Če kdo, je poklican Pokojninski zavod, da tudi v Mariboru postavi kako reprezentativno zgradbo, s katero se bo lahko Maribor ponašal, kakor se Ljubljana s sicer malo dobičkanosnim nebotičnikom. Mariborsko slovensko gospodarstvo ne more nikamor naprej, ker je večina hiš na prometnih ulicah v tujih rokah in tako naši ljudje, obrtniki in trgovci, ne morejo dobiti primernih lokolov in se vsled tega tudi ne morejo razviti. Čemu torej Pokojninski zavod ne gradi v središču mesta poslopjaj z lokali, ki bi mu tudi več donasili, kakor hiše s samimi stanovanji, ki bi jih lahko kljub temu nudil svojim zavarovalcem? Nikakor pa ne gre, da bi še Pokojninski zavod spekuliral z nalagnjem denarja v stavbene parcele in čakal z zidanjem na boljše čase — ob sv. Nikoli.

Krojaške potrebščine že 140 odst. dražje. Zadnjič smo poročali, da so se podražile cene za blago po trgovinah za 50 do 100 odst. Pravkar smo dobili v roke prospekt zagrebškega veletrgovca s suknom, ki ga razpošilja krojačem, v katerih javlja, da se je podražil pribor za obleke, za podlogo itd. doslej že za 140 odst. in da se še draži od dneva do dneva, ter ponuja svoje blago le z dnevnimi cenami. Pa tudi vrste vsega blaga so se skrčile in je izbira vedno manjša, nekaterih vrst blaga in pribora baje sploh ni več dobiti. — Sedaj primerjajmo s tem povišanjem cen dohodke prebivalstva, naj si bo delavca, uradnika, kmeta ali obrtnika, kako naj spravijo ti v sklad dohodka z izdatki?

Kako posluje poštna dostava. Čitatelja našega lista nam piše: Zadnjič ste priobčili pritožbo radi pozne dostave pisemske pošte, ki je bila oddana na pošto v Zagrebu. Meni se je zgodilo še nekaj hujšega. V Mariboru je bilo za mene oddano pismo dne 7. marca t. l., naslovljeno v Celje, kjer sem imela tedaj redno bivališče. Celjska pošta pa mi je pismo dostavila šele 13. marca. Pismo je torej potrebovalo iz Maribora do Celja toliko časa, kot v teh izrednih razmerah iz Anglije do Maribora. Kaj je vzrok takim zamudam v poštni dostavi, naj ugotovi poštna uprava. Ako je poštno osobe preobremenjeno, potem je treba število nameščenec na večjih poštah temu primerno povečati.

Važon jabolka, ki so v nekem tukajšnjem skladišču zmrznila in segnila, so te dni pometali v Dravo. Menimo, da je tako postopanje zločin, ki bi ga bilo treba strogo kaznovati. Dolžnost lastnika teh jabolk bi bila, da bi jih bil v pravem času razprodal, če tudi za nižjo ceno. Nikakor ne gre, da iz spekulativnih namenov, zato, da se obdrži cena jabolkom, pusti segniti toliko za ljudsko prehrano izredno važnega sadnega pridelka. Ako pojde tako naprej, bo izgledalo pri nas kmalu kot v Braziliji, kjer vsako leto pomečejo v morje več milijonov vreč kave, namesto, da bi jo ljudje dobili po nižji ceni.

Licitacija za oddajo gradbenih del za novo gimnazijo v magdalenskem predmestju ni uspela, ker so podjetniki zahtevali, da naj se vpošteva tudi eventualna podražitev gradbenega materiala.

Nemški premoški skozi Maribor. Zadnje dni gre skozi Maribor mnogo vlakov z nemškimi premoški v Italijo. (»Večernik«.)

Vsi sobo-, črkoslikarji, ličilci in pleskarji, na zborovanje, ki ga sklicuje podružnica »Zveze stavbinih delavcev Jugoslavije« za v nedeljo, dne 7. aprila t. l. ob 9. uri dopoldne v dvorani Delavske zbornice, II. nadstropje. Od nas je odvisno, kdaj bo sklenjena in kakšna bo nova kolektivna pogodba. Le združeni v svoji strokovni organizaciji, bomo izvajali boljši položaj, ki nam pripada. — Odbor.

Delavci Splošne stavbene družbe d. d. na Tezno so te dni prejeli draginjske doklade na posredovanje delavskih obratnih zaupnikov. Z ozirom na naraščajočo draginjo so obratni zaupniki že večkrat intervenirali in zahtevali povišico mezd ali pa draginjsko doklado za delavce v tej tovarni. Vodstvo tovarne je končno ugodilo zahtevi delavstva, vendar pa je draginjska doklada znatno nižja, kakor pa so jo zahtevali obratni zaupniki. Neporočeni delavci so prejeli 20 para, neporočene delavke 15 para, poročeni delavci 10 para, poročeni delavci (katerih žene so zaposlene) 15 para, ostali 25 para, delavci, ki imajo od 1 do 3 otroke 35 para, delavci, ki imajo več kot 3 otroke pa 45 para na uro. Priporočiti je treba, da je vodstvo tovarne že v tretjič povišalo draginjsko doklado odkar je pričela draginja naraščati, s čimer je pokazalo razumevanje za težnje delavstva.

Skupino ponarejevalcev pestotakov je izsledila tukajšnja mestna policija. Ponarejevalci denarja so imeli svojo »kovačnico« v Zagrebu, kjer je bilo s tem v zvezi te dni aretiranih več oseb. V Mariboru in okolici pa 20.

Kdo ne bi hotel postati bogat čez noč? — V nekaj dneh se prične nov ples boginje sreče v državnih razrednih loterijah, ki vam hudi edinstveno priložnost, da postanete z neznanim vložkom bogataš takorekoč čez noč. Kdor se nima nove srečke, naj pohiti nemudoma v našo hišo sreče in glavno kolekturo državne razredne loterije, bančno poslovalnico BEZJAK, Maribor, Gosposka ul. 25, kjer boste našli veliko izbiro srečk. Bezjakove srečke so zadele samo v zadnjih letih celo vrsto največjih premij in dobitkov, radi česar je priporočati, da se čimprej odločite. Vsak je svoje sreče kovač! V ostalem glej oglas v današnji številki našega lista!

Mariborski esperantisti so zborovali pred teklo sredo pri »Orlu«. Občni zbor je obiskalo lepo število članstva, manjkala pa je mladina, ki bi naj bila prva nositeljica tega pokreta. — Iz poročil posameznih funkcionarjev je bilo razvidno, s kakšnimi težkočami se mora boriti društvo, ki hoče tudi v današnjih razmerah

uspešno delovati. Prireditelj tečajev, organizacija kongresa in ne nazadnje vprašanje društvenih prostorov — to so bili problemi, ki jih je bilo treba v preteklem letu prebrati. — Pri volitvah je bil izvoljen sledeči odbor: Prebil Ludvik, predsednik, Bratož Ivan, blagajnik in tajnik ter odbornika prof. Rakuša Rudolf in Gašparič Jože. S kakšno poštrevnostjo delujejo posamezni člani, je razvidno tudi iz tega, da je bila vse do letos na čelu društva žena, — to je ga. Viktorina Lichtenwallner, ki je vodila predsedniške posle uspešno skozi vso desetletje in to v najhujših, kritičnih časih. Občni zbor je zaključil g. Klanjšek s prijetnim opisovanjem dogodivščin, ki jih je doživel z dopisovanjem kot delegat Int. Esp. Lige.

Narodno gledališče, Torek, 2. aprila ob 20. uri »GEJSA«, Red A. Sredo zaprto.

»KROVJE«

Velik shod rudarjev

se je vršil v soboto, dne 30. marca v »Delavskem domu«. Na shodu so govorili predsednik podružnice JRZ s. Alič, s. Murn in s. Eržen. S. Murn je predvsem pojasnil rudarjem potek pogajanj s TPD za povišek rudarskih mezd. — Pogajanja so bila pred brezuspešnim zaključkom, ker je družba ponujala samo 6 odst., dočim je delavska delegacija vztrajala na zahtevi po najmanj 8 odstotnem povišanju in je to svojo zahtevo tudi utemeljila z indeksom cen Narodne banke. Generalni ravnatelj družbe je izjavil, da nima pooblastila, da bi pristal na povišanje delavskih mezd preko 6 odstotkov, kajti TPD bo po pristanku državnih železnic na povišane cene premoğu dobila letno 10 milijonov več kot doslej, podražitev premoğu za privatne potrošnike pa bo vrgla družbi 5 milijonov dinarjev več, dočim bi ugoditev zahtevi rudarjev obremenila družbo za 20 milijonov dinarjev letno. Zadnji posredovalni predlog na 7 in pol odstotno povišanje mezd je stavil rudarski glavar. Del. delegacija je soglasno pristala na povišanje. Kajti, ako bi v enem tednu ne prišlo do sklenitve meznega sporazuma, bi imela družba pravico odpovedati pogodbo in rudarji bi bili pogagnani v boj za novo kolektivno pogodbo v poletnih mesecih.

S. Eržen je govoril o volitvah v Bratovsko skladišnico, opozarjajoč rudarje, da zaupajo upravo te ustanove zaupnikom ZRJ, ki je naslednica tiste organizacije, ki je s svojim vztrajnim bojem priklicala Bratovsko skladišnico oz. rudarsko zavarovanje v življenje. Omenjajoč pokojninsko zavarovanje in budo vpokojeencev, je podčrtal nujnost sanacije bratovskih skladišč s pomočjo države. Obračunal je z demagogijo belih, ki so za te volitve izdali letak, v katerem so trdili, da so rdeči v svetovni vojni prostovoljno podpisali vojno posojilo na račun rezervnega fonda bratovskih skladišč. Vsa javnost pa ve, da je bil ta denar odvzet bratovskim skladiščam ob velikem odporu rudarjev, in da je bil ta odpor vsaj tako velik, kot je bil odpor proti odvzetju zvonov s cerkvenih stolpov in bakrenih streh. O volitvah sta potem še govorila ss. Murn in Alič, ki sta lepo povdarila stališče »Zveze rudarjev« do volitev in opozorila navzoče zlasti tudi na to, da tisti, ki govore v letakih o izkoriščanju bratovske skladišnice, lahko sebe najprej primejo za ušesa.

Shod je potekel v prav živahnem razpoloženju. Bil je kratek in pokazal je odločnost naših rudarjev v boju za bratovsko skladišnico.

GUŠTANJ

Pred novimi odpusti v jeklarni. Vsled ustavitve pudlarne bodo stari delavci iz tega obrata prestavljeni v martinarno, kakšnih osem delavcev bo pa odpuščenih. Z nekoliko dobre volje bi se najbrž tudi za te delavce dalo najti kakšno mesto v tovarni. Kajti mesta v tovarni se itak stalno praznijo, vsak čas odide kakšen delavec prostovoljno, čim dobi kje kakšno bolj plačano mesto. Razen tega bodo v kratkem vpoklicani mlajši delavci na odsluženje kadrovske roka. Ne odobravamo postopka, ki se je udomačil, da se je n. pr. v kladivarni sprejelo v službo novince, enega delavca pa zato odpustilo. Ako podjetje najde boljše moč, razumemo, da jo nastavi, radi tega bi se pa ne smelo nikogar odpustiti, ampak dotičnega delavca, ki ga je nadomestila nova moč, zaposliti v kakšnem drugem oddelku tovarne. Ker podjetje stalno povdarja, da hoče veljati kot socialno, naj bi te vrstice primerno vpoštevalo in tudi nasvete zaupnikov, ki prav tako mislijo.

JESENICE

Ob priliki našega gostovanja na Jesenicah smo šli s strani članstva »Enakosti«, kakor tudi ostalih sodrugov sprejeti s takim razumevanjem, da se čutimo dolžne izreči javno zahvalo jeseniškemu in javniškemu delavstvu za gostoljubnost in pomoč pri delu. Prepričani smo, da smo le z Vašo pomočjo dosegli, da sta predstavi tako uspeli. Nam bo ostalo gostovanje na Jesenicah v lepem spominu, pripravljani pa smo vedno tudi na protisluhe. Le v skupnosti je moč. — Članstvo »Vzajemnosti« št. Vid nad Ljubljano.

Maribor 1. aprila 1940

Ali že veste?

— da bodo prihodnji teden začeli dograjevati novi paviljon pri mariborski bolnici; da bo cenejše, bodo delali kaznjenci? — da bo nova tržnica do jeseni že pod streho in da mesarjem prihodnjo zimo ne bo treba več zmrzovati? — da bo mariborska občina odstopila občini Košaki ves meljski okraj, v zameno pa bo dobila Tri ribnike? — da bo »Toti list« začel ta mesec izhajati kot uradni list in bo že v svoji prvi prihodnji številki objavil nov zakon o tisku? — da se maginotovo in Siegfriedovo črto nahaja veliko športno igrišče, kjer se med Francozi in Nemci vrše vsak dan nogometne tekme: stranka, ki bo do 1. maja napravila največ točk, bo zmagovalka v tej vojni?

Doma in po svetu

Delavci in nameščenci, pazite! Politika Jugorasa gre v raznih akcijah za tem, da se kljub novi politični orientaciji v državi vendarle izvedejo njegovi prvotni načrti, po katerih se naj definitivno omeji in zmanjša vpliv svobodnih strokovnih organizacij v delavskih ustanovah. To je razvidno iz raznih govorov in resolucij, ki streme po avtoritarnosti. Delavci in nameščenci, na vas je, da se tem stremljenjem uprete s svojimi svobodnimi krepkimi ali solidarnimi organizacijami.

Zaostanki na prispevkih za OUZD. Delodajalci, ki si laste velike pravice pri odločanju o usodi delavskega zavarovanja, so glasom poročila ljubljanskega OUZD dolgovali ob koncu novembra 1939 nič več in nič manj kot 25.5 milijonov dinarjev na neplačanih prispevkih. — Polovico tega denarja je čisto delavskega, ker so delodajalci odtegnili na delavce odpadajoči del prispevkov pri izplačilu mezd. OUZD opozarja, da bolniška panoga zavarovanja ne razpolaga z nikakimi rezervami, ampak živi tako rekoč »iz rok v usta«. Ako delodajalci ne obračunavajo v redu predpisanih prispevkov, si mora bolniška panoga izposojati denar na račun nezgodne panoge, starostnega zavarovanja ali Borze dela ter plačevati obresti. — Samo izterjavanje neplačanih prispevkov stane urad letno 1.5 milijona dinarjev ali eno šestino upravnih stroškov OUZD, nad katerim se delodajalci stalno spodtikajo.

Zastopniki nordijskih socialnodemokratskih strank se bodo te dni sestali v glavnem mestu Švedske, Stockholmu, na dvodnevno konferenco.

Švedska modro-rumena knjiga. V Stockholmu pripravljajo izdajo švedske »modro-rumene« knjige, ki bo vsebovala diplomatske akte o zaščitanju Švedske v rusko-finskem konfliktu.

Med Sovjetsko Rusijo in Iranom je bila te dni v Teheranu podpisana nova trgovinska pogodba.

Lekarna, ki ima rekordno število obiskovalcev, je lekarna OUZD v Zagrebu. V to lekarno prihaja vsak dan po 1000 članov OUZD po zdravila. Dnevno izdaia lekarna 2000 praškov in 2000 tablet. V l. 1939 je lekarna izdala zdravil v vrednosti 1.9 milijonov dinarjev. K temu je treba prišteti še režijske stroške v znesku 644.000 dinarjev. Ako bi bil OUZD nabavil ista zdravila v privatnih lekarnah, bi bil moral plačati zanje 4.1 milijona dinarjev. OUZD v Zagrebu je med drugim izdal tudi za zdravila za spolno bole preko 208.000 dinarjev, dasi bi morala te stroške nositi država. Bolnim članom OUZD so zdravilniki receptirali v l. 1939 nič manj kot 20 hektolitrov železnega vina. Za razne sirupe je potrošila lekarna četrta vagona sladkorja in 19 hektolitrov špirta.

Na Danskem je izšla uredba trgovinskega ministra, ki prepoveduje vsako prodajo zlata, srebra, platine ter posrebranih in pozlačenih predmetov. Prav tako je prepovedan uvoz najrazličnejšega blaga.

Glasiio angleških socialistov, »New Leader«, piše, da so bile zadnje tedne rusko-finske vojne izgube na finski strani velikanske in če bi bile sovražnosti trajale še nekaj tednov, bi bilo prišlo do popolnega zloma Fincev. Mannerheimovi politiki se je posrečilo, da je do zadnjega prikrivala izredno številne izgube življenj finskih vojakov in le generalni štab je bil edini, ki je vedel, kako obupen je končno postal položaj finske armade. Zato se lahko trdi, pravi list, da Mannerheim ni vodil samo vojske, ampak je v nekem smislu tudi rešil mir.

Švedska vlada je racionalizirala kavo in čaj. Od slej bo dobivala na mesec vsaka oseba le 500 gramov kave ali 200 gramov čaja.

V češko legijo, »Havas« poroča, da je veliko število Čehov, ki prebivajo v Egiptu, vstopilo v češko legijo na zapadni fronti. Prvi kontingent teh prostovoljcev je odpotoval te dni iz Egipta v Francijo.

Iz Španije. V Francovi Španiji je izšla naredba, ki določa, da se morajo iz vseh šolskih knjižnic v deželi odstraniti knjige 111 avtorjev; med drugimi so prepovedani H. G. Wells, Goethe, Ibsen, Tolstoj, Victor Hugo.

Znani švicarski anarhist, Lucien Tronchet, je bil od švicarskega vojaškega sodišča obsojen na osem mesecev ječe, ker ni hotel služiti vojske. Svoja kazen bo prestal v ženevski jetnišnici St. Antoine.

Obiščite „Mariborsko menzo“

na Stomškovem trgu 6 (nasproti Stolne cerkve). Delavci dobe popust. Priporočila se Marija Držar.

Priporočila se

PREDTISKARIJA
za vse vrste ročnih del
NIFERGA,
MARIBOR, Koroška cesta št. 1

KLOBUKE

otroške od din. 30, 34, 42, moške 42, 52, 72
Obleke, perilo, čevlje, nogavice, pomladanske plašče itd. nudi najugodnejše konfekcija

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2

Iz Češke

Dijaka Smudeka še iščejo. Zadnjič smo poročali, da je bila izdana tiralica za češkim dijakom Janom Smudekom, ki je obdolžen, da je v Domažlicah zagrešil zločin nad nemškim članom policije. Reuter poroča, da so v soboto nemški varnostni organi obkolili mesto Prago in izvedli temeljito preiskavo za pobeglim Smudekom, pa ga tudi v Pragi ni bilo najti. Deželni prezident je objavil v časopisih v soboto nov poziv javnosti, da pomaga izslediti Jana Smudeka, češ, da je dne 20. marca v Domažlicah, poskusil umoriti člana policije in dne 23. marca, na podlagi izsledkov preiskave tudi umoril dva pomožna rajhovska finančna organa v Brezi. Zadnjič so ga videli dne 25. marca v Černinovu pri Domažlicah. Oblasti so razpisale 20.000 kron nagrade za tistega, ki bi privedel varnostne organe na sled zločinu. Deželni urad opozarja, da je storilec brezobzirno nasilen in uporabi proti vsakemu takoj strelna orožje, je zelo kratkoviden, pristojen v Češke Budějovice in študira na obrtni šoli v Kladnu.

Šole deloma otvorene. Protektor von Neurath je dovolil, da se od 4. marca naprej zopet začne poduk na osnovnih in srednjih šolah. — Nekaj šol pa ostane še kljub temu zaprtih, ker jih je v času pomanjkanja premoga zasedlo nemško vojaštvo. (ČTK.)

Milijonska kazen nameščencu. Minuli petek so praški listi objavili zopet na prvi strani debelo tiskano vest ČTK in DNB, da je bil trgovski nameščenec Rudolf Heller v Kojeticah pri Pragi obsojen radi draženja in verižnega trgovanja s tekstilnim blagom na 300.000 kron in zaplenbo blaga v znesku 2000 kron, ki zapade v korist državne blagajne Nemčije.

Skoraj vse ostre kazni, ki jih zadnji čas praški listi objavljajo, pa so izdane radi prodaje tekstilnega blaga, ki ni več v prosti prodaji, ker je za vsako blago treba oblačilne karte, na katero dobe ljudje blago tedaj, če izkažejo, da res nimajo nobene obleke več.

Stroge kazni za poškodovanje napisov. DNB. V Moravski Ostravi so neznanči poškodovali nemški napis. V smislu svoječasne okrožnice protektorja je morala nemško napisno desko obnoviti občina.

„Delavska Politika“ ne dobliva nobenih subvencij, zato poravnaj naročnino!

Najnovejše vesti

Maribor, 1. aprila.

Zavezniški poslaniki na posvetovanju. Francoski poslanik Poincet v Rimu je odpotoval v Pariz na poziv svoje vlade. Tudi angleška vlada je pozvala svojega poslanika iz Rima v London. Gre za posvetovanja v zvezi z najnovejšimi sklepi vrhovnega vojnega sveta zavezniških držav Francije in Anglije.

Poostreitev blokade. Reuter poroča, da bosta Anglija in Francija, izvajajoč sklepe vrhovnega sveta, poostreili blokado napram Nemčiji, zlasti s tem, da ji bosta onemogočile dovoz najpotrebnejših surovin za vojno, posebno železa iz Švedske in čez Tihi ocean.

Na zahodni fronti se je vršila včeraj večja letalska borba, pri kateri je sodelovalo na obeh straneh okrog 30 nemških in francoskih letal. DNB trdi, da je bilo pri tem sestreljenih več francoskih letal.

Grofi Teleky, madžarski ministrski predsednik, se je sinoči na povratku iz Rima vrnil z večernim vlakom preko Ljubljane in Pragerškega v Budimpešto. Madžarski listi pravijo, da je to potovanje Telekyja znova utrdilo nedovisnost Madžarske in tudi prijateljstvo do Jugoslavije. Nadalje trdijo listi, da ni prav nič resnice na vesteh, da bi si bila Nemčija in Rusija že razdelili svoje življenjske prostore na južno-vzhodnem Balkanu.

Hitler je čestital Francu ob obletnici zmage nacističnega režima v Španiji nad boljševsko revolucijo.

Ogromno povečanje državnega proračuna Sovjetske Unije. Vrhovni svet Sovjetske Unije je sprejel državni proračun, ki znaša 182 milijard rubljev, dočim je lanskoletni znašal samo 150 milijard. Eno tretjino dohodkov bo potrošenih v vojne svrhe. Vsled povišanja proračuna bodo seveda temu primerno povišani davki, ki jih v Rusiji plačujejo samo tovarniški in poljski delavci, ker drugih davkoplačevalcev ni.

Za znižanje cene bencinu se pogaja posebna delegacija iz Jugoslavije v Bukarešti. Cene bencinu naj bi se znižala za 20 odstotkov.

Razburjenje na Danskem. Iz Šlesvig-Holsteina je prispelo na proslavo danskih nacistov okrog 200 nemških narodnih socialistov, katere pa je policija na meji aretirala. Na Danskem pa je nastalo radi tega obiska veliko razburjenje. — »Havas«.

Švedska je naročila v Ameriki veliko množino novih letal.

Umik Japoncev na Kitajskem. Iz Pekinga javlja Havas, da so se japonske čete zopet umaknile na črti 250 km.

Največje letalo sveta. Iz Washingtona poročajo, da je Amerika izdelala doslej največje potniško letalo, ki bo vzdrževalo zvezo z Japonsko.

Kotiček sodružic

M. S.

Kupuj meso — v slovenščini!

Zadnjič je neki mariborski list po pravici ožigosal naše gospodinje, ki lomijo na trgu spakedrano nemščino in zlasti meso kar ne znajo po slovensko zahtevati. Prepričana pa sem, da je temu vzrok neznanje naših slovenskih izrazov. Zato sem se namenila, da izpolnim to vrzel in podam našim gospodinjam slovenske izraze za različne kose mesa. Lažje bo potem izbrala prikladen kos mesa, saj je za vsako gospodinjstvo velike važnosti, da pozna posamezne dele mesa, da ve, kako se najbolje uporabljajo in lahko potem pri mesarju zahteva prikladen kos.

Govedina

Dočim je za kmeta najvažnejša svinjetina, zavzema v prehrani delavca in meščana najvažnejše mesto goveje meso. Vsaj ob nedeljah si ga tudi delavec rad privošč. Njegova cena ni pretirana v primeri z drugimi živili, ker je redilno in izdatno, vendar bi z ozirom na razmere moralo biti tudi goveje meso ceneje. Najbolj poznamo govejo juho in kuhano meso, radi pa imamo tudi pečenko in zrezke. Gospodinja pa mora vedeti, da oddaja kuhana govedina skoraj vse redilne snovi juhi, a pečenska jih skoraj vse obdrži, če je pravilno pečena.

Kakovost govedine odloča starost in krma živine. Najboljše je volovsko meso in sicer meso od 2 do 4 let starih, dobro pitanih volov. Tudi pitane krave iste starosti imajo prav dobro meso, a seveda koljejo krave navadno šele, ko so že stare. Govedine pa ne moremo uporabiti takoj, ko je govedo zaklano. Prej mora viseti na mrzlem nekaj dni, potem je šele pravilno uležano. Dobro volovsko meso je čvrsto, a prožno, živordeče, nima veliko žil in kit in je lepo prepleteno z belimi nitkami maščobe. Tudi loj je bel in prijetno diši. Meso starega goveda je temnordeče in ima rumen loj. Za juho je še prav primerno, a seveda ga je treba dolgo kuhati. Meso premladega goveda pa je svetlordeče, daje slabo juho in tudi za pečenje ni posebno primerno. Goveje meso moramo kuhati 2 do 3 ure, včasih še več. Juho izboljšajo kosti, od katerih imajo gospodinje najraje križne in mozgove.

Mesar razseka vola po vsej dolžini na dve enaki polovici. Sprednji del (od glave proti sredini) je slabši in zato cenejši kakor zadnji del. A tudi zadnji del ima nekaj slabšega mesa, obratno pa ima tudi sprednji del nekaj dobrih kosov.

K sprednjemu delu štejejo:

- 1. Glava:** Uporabljajo jo le redko za juho. Pač pa delajo iz nje, enako kakor iz nog, žolico.
- 2. Vratovina** (nemško der Kamm ali Genickfleisch) je oni zgornji del za ušesom. Uporabijo ga za golaž.
- 3. Vrat** leži pod vratovino. Uporabijo ga za cenejši golaž, včasih tudi za juho.

Pomladanska utrujenost

Ko se nas spomladi loteva tista zloglasna pomladanska utrujenost, tisti občutek nemoči in otožja, naj bo to obenem opomin za nas, da pričnemo s pomladanskim zdravljenjem. Tega so se ljudje že od nekdaj zavedali in v prejšnjih časih je vsak smatral za potrebno, napraviti tako pomladansko zdravljenje. Predvsem je treba spomladi urediti prebavo, katera se v tem času rada ustavi. Težko zimsko hrano z obilico mesnih jedi in masti spravimo najlažje naprej s primernim postom. Telesu zelo dobro dene, če se tedensko dva- do trikrat postimo in sicer tako, da vsaj pol dneva ne uživamo drugega kakor sadne sokove in črn kruh. — Spomladi je sploh dobro, če se čimbolj omejimo pri mesu. Stridesetdanski post, ki ga cerkev v tem času predpisuje svojim vernikom, je zdravstveno brez dvoma globoko utemeljen. Dobro je, če v tem času jemo veliko sadja, zelene solate, citron, pomaranč, čebule, korenja, ovsenih kosmičev in črnega kruha. Zlasti imeniten je za pomladansko zdravljenje kruh iz otrobove moke. Za otroke je v tem času prav primerno ribje olje. Dobro vplivajo tudi razni čaji iz zdravilnih rož. Tako bomo s pametnim zdravljenjem odstranili polagoma vso žilindro, ki se je nabrala čez zimo v našem telesu in sveži in zdravi uživali pomlad z vsem njenim čarom.

Kdo ne bi rad čez noč obogatel...?

To edinstveno priložnost Vam nudi edinole DRŽ. RAZREDNA LOTERIJA, ki prične v kratkem svoje 40. kolo.

Prvo žrebanje bo 12. aprila 1940.

Kdor bi bil rad tudi med srečnimi dobitniki, naj pohiti v našo hišo sreče — bančno poslovalnico

BEZJAK, Maribor, Gosposka ulica 25

kjer Vam je na razpolago velika izbira novih srečk državne razredne loterije

Cela srečka stane din 200.—, polovica din 100.—, četrtinka din 50.—

Bezjakove srečke so zadele samo v zadnjih letih sledeče dobitke oziroma premije		
din 2.000.000 srečka št. 68.326	din 100.000 srečka št. 4.638	din 100.000 srečka št. 86.834
din 1.002.000 srečka št. 59.971	din 100.000 srečka št. 7.336	din 80.000 srečka št. 97.039
din 301.000 srečka št. 83.526	din 100.000 srečka št. 77.664	din 60.000 srečka št. 83.519
din 301.000 srečka št. 56.910	din 100.000 srečka št. 77.696	din 50.000 srečka št. 19.306
din 200.000 srečka št. 34.210	din 100.000 srečka št. 86.831	din 50.000 srečka št. 88.152

in mnogo drugih dobitkov.